

Ծ Ի Ա Ծ Ա Ն

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՆՅԻՑ.

Յուլիս ամսոյն մէջ քաղաքական երեւելի դիպուած մը չպատահեցաւ: Նշանաւոր է միայն Բրուսիոյ Թագաւորին կենաց վտանգը, որով քիչ մնաց՝ պիտի սպանուէր նա Պէ՛քէր անունով օտեսասացի երիտասարդին ձեռքովը, Գերմանիոյ Պա՛տէն - Պա՛տէն ըսուած աւանը յուլիսի 14 (2) ին: Թագաւորին զբօսանքի ելած ժամանակը՝ Պէքէրը երկու անգամ կ'պարպէ ատրճանակը, բայց մէկ զնտակը միայն կ'ըլլային անոր վզին բովնտի ու խիստ քիչ կ'վրնասէ: Կըրճուի իսկոյն յանցաւորը, կ'խոստովանի թէ կուզէ եղեր անոր համար մեռցնել Թագաւորն որ Գերմանիոյ միւլթիւնը ձեւանայ, եւ այն երկրին բազմաթիւ դաշնակից տէրութիւնները վերցուն: Այս բանիս մէջ խորհրդակից են եղեր իրեն յիսունէն աւելի տաք-գլուխ երիտասարդներ: — Բրուսիոյ Թագաւորը ամէն տէրութիւններէն ուրախացուածիւններ ընդունեցաւ այն վտանգէն ազատելուն համար, եւ նափուէն կայսրը Գաղղիոյ Շալոն քաղաքը հրա-

ւիրեց զինքն որ հետը տեսնուի: Կըսեն թէ Գերմանիոյ ուրիշ Թագաւորներն ու Շուետի Թագաւորն ալ պիտի երթան մօտեքս Գաղղիա:

Խօսք մը կայ թէ Գաղղիոյ տէրութիւնը կուզէ Սարտենիա կղզին իրեն առնուլ. բայց այս բանիս աւելի հակառակ են Իտալացիք եւ Անգղիոյ տէրութիւնը:

Աւստրիոյ մէջ Մաճառստանի գործերը օրէ օր աւելի դժուարացեր են, եւ կերենայ թէ առանց արիւնհեղուծեան այն երկիրը հանդարտութիւն պիտի չգտնէ:

Տաճկաստանի մէջ Ապտիւլ-Ազիզ արքայն մեծ գործունէութեամբ մտադրութիւն կ'ընէ տէրութեան վիճակը բարեկարգելու, եւ կըսեն թէ միտք ունի Մէքքէ երթալու:

Ամերիկայի մէջ պատերազմը օրէ օր սաստկանալու վրայ է. երկու կողմէն ալ յաղթեր ու յաղթուեր են մէկ երկու անգամ:

ՄԱՆՐԱՆՈՒՐԲ.

ԼՈՆՏՈՆԻ ՀՐԴԵՂ.

Յունիսի 22-ին Լոնտոնի մէջ այնպիսի անագին հրդեհ մը պատահեցաւ որ նմանը այն քաղաքին մէջ 50 կամ 60 տարիէ ի վեր տեսնուած չէր: Եւրոպայի գրեթէ ամէն լրագիրներն ալ այս հրդեհին վրայ խօսեցան. իսկ Անգղիացոց լրագիրները լեցուն են անոր մասը եւ ընդարձակ տեղեկութիւններով:

Շարք օր՝ կեսօրէն երկու ժամ ետքը, քանի մը գործաւորաց անհոգութենէն կրակ կ'ընկնի Բո՛րն - Ուօ՛րթ ըսուած մքերանոցը (մաղազան)՝ որ Թամիզ գետին աջակողմը վեց յարկով անագին շէնք մի է, եւ քովի ուրիշ մքերանոցներուն պէս լեցուն էր զանազան դիւրաւառ ապրանքներով, ինչպէս հագարաւոր սնտուկ չայ, ու կապոց կապոց մետաքս. իսկ շտեմարաններուն մէջ ձմռանք (քիւր-քիւրտ), աղբորակ (կիւլիւրիլ), ձէր, ճարպ (իւ հաղը), կարածիւր, բամբակ ու ցորեն: Մեկ ժամէն աւելի կանցնի մինչեւ որ հրդեհ անցնող գործիքները կ'սկսին բանիլ. բայց կրակը այնպէս շուտով կ'ատղեր ու տարածուեր է որ ջրհաններուն (քուլաւմակներուն) շարժումը կարծես թէ աւելի ալ բորբոքեր է. այնպէս որ կէս գիշերուն ատենները բոլոր այն անագին շէնքը եւ քովի մեծամեծ մքերանոցները՝ ամէնն ալ վեց վեց յարկով՝ մեկ ստուկի հնոց մը դարձած կ'լնան, եւ սարսափ կ'ընդէ հագարաւոր բնաւոր ժողովրդոց վրայ որ վազող վազողի եղած՝ եկեր են նայելու: Այն մքերանոցներէն ոչ միայն ամենեւին բան մը չեն կ'ըցած ազատել, այլ եւ գետին վրայ եղած մանր նաւերէն մեկքանին կրակ ատեր բռնկեր են: Ուրը տասը օր քչեր է հրդեհը, վասն զի շտեմարաններուն մէջի եղերն ու աղբորակները հեռ զնետ բռնկած կ'լնանին ու դուրս կ'ընկնէն եղեր: Այնչափ է եղեր կրակին սաստկութիւնն որ մարդկային հնարքով կարելի չէ եղած անցընելը. երեք-չարքի գրեթէ բոլոր օրը անձրեւ եկեր է. բայց անով ալ մարելու տեղը կարծես թէ աւելի բորբոքեր է կրակը: — Հրդեհ անցնող գիւղերէն շատ մարդ այրեր է, իրենց

զխաւորն ալ մեկտեղ, պատերուն փլչելովը: Ուզեր են բնակարաններէն տները քանդելու համար, բայց տէրութիւնը հրաման չէ տուած, վախնալով որ քաղաքին ուրիշ շէնքերն ալ չվնասուին:

Սինչես. ցայժմ եղած վնասը 2 միլիոն ու կէս լիւրայ սքեպլի-նի կ'ահաշուեն, որ 16 միլիոն արծ. բուպիլի բսկ է: Միայն շինուածոց արժէքը կէս միլիոն լիւրայ, եւ մօզի ապրանքներէն՝ միայն բամբակը 19 հազար հակ (պաշուա) է եղեր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՐԵՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.

Սուրբ Էջմիածնի Սիւնիոգոսին Փրոքուրոր մեծարգոյ Աղա Յովհաննէսը եսայեան Միրաքեանց, որ անցած տարի իւր այցելութեամբը պատուեր էր Թէոդոսիոյ Խալիպեան Ուսումնարանը, իւր հայրենի Գրիգորուպոլիս քաղաքը հասնելէն ետեւ ընծայեց ուսումնարանին իւր գրատունը, յորում կ'գտնուին զանազան պիտանի գրքեր՝ ռուսերէն, գաղղիարէն, լատիներէն ու հայերէն լեզուաւ: Ուսումնարանին վերատեսչութիւնը իրեն քաղցր պարտք կ'համարէ այն ազգասէր անձին բարերարութեան յիշատակը անմոռաց պահել, եւ իւր շնորհակալութիւնը հրապարակաւ յայտնել:

ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ ԲՈՒԼՂԱՐԱՅ ԽՐԻՄ ՓՈԽԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.

Խրիմու Թարաւորներուն հետ զնետ Տաճկաստան անցնելովը՝ բերակղզոյն շատ տեղերը պարապ կ'մնային: Մօտեքս հազար տնտրէն աւելի Բուլղար եկաւ Բուճէլիէն, այսինքն Վիտիմու կողմերէն եւ շրջակայ գաւառներէն. սոքա առաջ Թէոդոսիա ելան, ու յետոյ տէրութեան հրամանովն ու տուած օգնութեամբը Խրիմու ալ եւ այլ կողմերը տեղաւորուեցան: